

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA W SZKOLE PODSTAWOWEJ IM. JANA PAWŁA II W KORCZYNIE

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA I WYMAGANIA EDUKACYJNE Z EDUKACJI WCZESNOSZKOLNEJ DLA KLASY III

Stosowany przez:

- **BOGUMIŁĘ TITKIN**
- **EWĘ JAKUBCZYK**
- **EMILIĘ MARSZAŁEK**

Tytuł podręcznika: „Szkola na TAK!”

Wydawnictwo: WSiP

Autorzy: Beata Lewandowska, Danuta Kręcis, Katarzyna Nowacka, Małgorzata Szczęsna, Malina Sarnowska, Dorota Dankowska,

PODSTAWA PRAWNA

- **Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty**
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 373 ze zm.)**
- **Statut Szkoły**
- **Wewnątrzszkolne Zasady Oceniania (WZO)**
- **Program nauczania PROGRAM POZYTYWNEJ EDUKACJI WCZESNOSZKOLNEJ KLASY I – III**
Autor: Iwona Czaja - Chudyba

I. Ogólne zasady oceniania uczniów

1. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczyciela postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności oraz jego poziomu w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i realizowanych w szkole programów nauczania, opracowanych zgodnie z podstawą.
2. Nauczyciel:
 - informuje ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych oraz o postępach w tym zakresie;
 - motywuje ucznia do dalszych postępów w nauce;
 - dostarcza rodzicom informacji o postępach, trudnościach w nauce oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia;
 - udziela uczniowi pomocy w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju;
3. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości. Oceniając, nauczyciel bierze pod uwagę możliwości intelektualne ucznia, jego zaangażowanie, wkład pracy oraz zalecenia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.
4. Na wniosek ucznia lub jego rodziców nauczyciel uzasadnia ustaloną ocenę w sposób określony w statucie szkoły.
5. Sprawdzone i ocenione pisemne prace są udostępniane do wglądu rodzicom w sposób określony w statucie szkoły.
6. Szczegółowe warunki i zasady wewnątrzszkolnego oceniania określa statut szkoły.

II. Kryteria oceniania poszczególnych obszarów aktywności

1. Ocenie przedmiotowej podlegają czynności uczniów takie jak:

Prace diagnozujące, testy śródroczne/roczne, prace klasowe, sprawdziany, kartkówki, odpowiedzi ustne, pisanie z pamięci i ze słuchu, ćwiczenia wykonywane na lekcji, zadania domowe, zadania dla chętnych, prace dodatkowe oraz szczególne osiągnięcia/udział w konkursach.

2. Osiągnięcia edukacyjne ucznia są sprawdzane w następujący sposób:

- a. Testy kompetencji w klasie III
- b. Sprawdziany (kartkówki) zapowiedziane i niezapowiedziane, oparte na celach pojedynczych lekcji, badających opanowanie pojedynczych utrwalonych lub wprowadzonych umiejętności.
- c. Odpowiedzi ustne
- d. Praca na lekcji: indywidualna i grupowa, oparta na celach pojedynczych lekcji, szczegółowych wymaganiach z danego zakresu.
- e. Prace domowe, oparte na celach pojedynczych lekcji, szczegółowych wymaganiach z danego zakresu.
- f. Aktywność na lekcji.
- g. Prace dodatkowe- inne prace zlecone przez nauczyciela dla chętnych uczniów np. opracowania, referaty, projekty, doświadczenia, modele do wykonania.

3. Prace pisemne:

- są obowiązkowe
- są udostępnione do wglądu uczniom po ich sprawdzeniu (do 2 tygodni) i omawiane na lekcji
- są udostępniane do wglądu rodzicom zgodnie z zasadami zawartymi w statucie
- są przechowywane w teczkach do końca roku szkolnego, czyli do 31 sierpnia

4. Nieobecność ucznia:

- W razie nieobecności na kilku ostatnich lekcjach uczeń nie jest pytany z materiału, który wówczas został omówiony i może być zwolniony z pisania pracy pisemnej z danego materiału, ale musi ją napisać do dwóch tygodni od powrotu do szkoły po zapoznaniu się z wymaganiami.
- W razie nieobecności w dniu przedstawienia prezentacji lub wykonanej pracy uczeń musi wywiązać się z tego zadania w ustalonym z nauczycielem terminie nie później niż w ciągu 2 tygodni po ustaniu nieobecności.

5. Prace ucznia:

Testy śródroczne/roczne są obowiązkowe i przeprowadza się w formie pisemnej, a ich celem jest sprawdzenie wiadomości i umiejętności ucznia z zakresu danego półrocza/roku.

- a) Uczeń jest informowany o planowanej pracy klasowej z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.
- b) Testy, sprawdziany i kartkówki oceniane są zgodnie z zasadą przeliczania punktów na stopień szkolny: Nauczyciel ustala ocenę każdorazowo zgodnie z ilością punktów, które uczeń mógł otrzymać na różnych poziomach wymagań lub wg następującej skali:
/0% - 29%/ niedostateczny
/30% - 37%/ -(minus) dopuszczający
/38 % - 44%/ dopuszczający
/45% - 49%/ +(plus) dopuszczający
/50% - 58%/ -(minus) dostateczny
/59% - 69%/ dostateczny

/70% - 74%/ +(plus) dostateczny

/75% - 79%/ -(minus) dobry

/80% - 85%/ dobry

/86% - 89%/ +(plus) dobry

/90% - 92%/ - (minus) bardzo dobry

/93% - 95%/ bardzo dobry

/96% - 98%/ + (plus) bardzo dobry

/99% - 100%/ celujący

Sprawdziany (kartkówki) przeprowadza się w formie pisemnej, a ich celem jest sprawdzenie wiadomości i umiejętności ucznia z zakresu programowego 1–3 ostatnich jednostek lekcyjnych.

a) Nauczyciel nie ma obowiązku uprzedzania uczniów o terminie i zakresie programowym sprawdzianu.

b) Sprawdzian jest tak skonstruowany, by uczeń mógł wykonać wszystkie polecenia w czasie nie dłuższym niż 45 minut.

c) Sprawdzian jest oceniany w skali punktowej, a liczba punktów jest przeliczana na ocenę w zależności od poziomu wykonanych zadań lub wg skali zawartej w pkt. 5b

7.Odpowiedź ustna dotyczy najczęściej tematu omawianego na lekcji. Oceniając odpowiedź ustną, nauczyciel bierze pod uwagę:

- Zgodność wypowiedzi z postawionym pytaniem,

- Zasób słownictwa

- Komunikację, wymowę

- Poprawność gramatyczną

- Płynność wypowiedzi

Praca domowa – zgodnie z rozporządzeniem w klasach I–III szkoły podstawowej nauczyciele nie zadają prac domowych do wykonania przez ucznia w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych. Wyjątek stanowią prace dotyczące usprawniania motoryki małej, czyli ćwiczeń polegających na rozwijaniu umiejętności ruchowych dłoni.

Nowe przepisy nie oznaczają zniesienia obowiązku uczenia się w domu, tj. nauki czytania w przypadku najmłodszych uczniów – kl. I-III, czytania lektur, przyswojenia określonych treści, czy powtarzania materiału omówionego podczas lekcji itp.

Prace dodatkowe obejmują dodatkowe zadania dla zainteresowanych uczniów (zadania dla chętnych), prace projektowe wykonane indywidualnie lub zespołowo, przygotowanie gazetki ściennej, wykonanie pomocy naukowych. Oceniając ten rodzaj pracy, nauczyciel bierze pod uwagę m.in.:

- Wartość merytoryczną pracy,

- Estetykę wykonania,

- Wkład pracy ucznia,

- Sposób prezentacji,

- Oryginalność i pomysłowość pracy.

6. Informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych oraz o postępach w tym zakresie przebiega następująco:

a. Każda ocena z pracy pisemnej jest uzasadniona przyznaną punktacją procentową, a w miarę potrzeb – dodatkowym pisemnym komentarzem do niej.

b. Każda ocena za odpowiedź ustną jest uzasadniona ustnie na forum klasy, ze wskazaniem obszarów poprawnie wykonanych i umiejętności

wymagających ćwiczenia.

c. Nauczyciel przy wystawianiu oceny śródrocznej i rocznej w pierwszej kolejności bierze pod uwagę prace klasowe, sprawdziany, kartkówki, aktywność.

7. Szczególne osiągnięcia uczniów:

W tym udział w konkursach przedmiotowych, szkolnych i międzyszkolnych, są oceniane zgodnie z zasadami zapisanymi w statucie.

8. Zeszyt:

Jest własnością ucznia i ma być prowadzony czytelnie, estetycznie i starannie. Uczeń ma dbać o zapisywanie treści omawianych na lekcji oraz notowanie zadania domowego.

III. Postanowienia końcowe

1. We wszystkich kwestiach nieujętych w PZO obowiązują przepisy Statutu Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Korczynie.
2. We wszystkich kwestiach nieujętych w PZO i w Statucie SP im. Jana Pawła II w Korczynie decyzję podejmuje się z uwzględnieniem przepisów Rozporządzenia w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych.

Szkoła na TAK! Klasa 3. Wymagania edukacyjne. Semestr I

I. Edukacja polonistyczna

1. Słuchanie

Uczeń:

- uważnie słucha wypowiedzi dorosłych i rówieśników
- słucha z uwagą wierszy, opowiadań i innych tekstów
- słucha informacji na różne tematy
- wykonuje zadanie według usłyszanej instrukcji

2. Mówienie

Uczeń:

- odpowiada na pytania dotyczące tekstów
- zadaje pytania związane z wysłuchanym / przeczytanym tekstem
- konstruuje spójną, kilkuzdaniową wypowiedź, która jest poprawna pod względem logicznym i gramatycznym
- używa bogatego słownictwa
- dostrzega i tworzy związki przyczynowo-skutkowe
- recytuje wiersze
- uczestniczy w rozmowach na forum klasy
- wypowiada się na temat wysłuchanego lub przeczytanego tekstu

- opisuje ilustrację
- wykonuje eksperymenty językowe

3. Czytanie

Uczeń:

- czyta po cichu teksty drukowane
- czyta głośno i wyraźnie wskazane teksty (drukowane i pisane samodzielnie)
- czyta wybrane książki
- wyszukuje w tekstach wskazane fragmenty
- czyta tekst ze zrozumieniem
- wyodrębnia z tekstu postacie i zdarzenia, wskazuje elementy fikcyjne i rzeczywiste, ocenia postępowanie bohaterów literackich
- eksperymentuje, przekształca tekst, układa dalsze losy postaci

4. Pisanie

Uczeń:

- pisze czytelnie zdania i tekst ciągły
- bezbłędnie przepisuje zdania
- uzupełnia teksty wyrazami w odpowiedniej formie
- stosuje poprawnie znaki interpunkcyjne na końcu zdania
- układa zdarzenia we właściwej kolejności
- przestrzega poprawności ortograficznej w wyrazach z **rz** wymiennym na **r**, z **rz** niewymiennym, z **rz** po spółgłoskach: p, b, t, d, k, g, j, w, ch, z **u** na początku i końcu wyrazu oraz z zakończeniem **-uje**, z **h** niewymiennym, z **ó** wymiennym na **o**, **a**, **e** oraz **ó** niewymiennym, **ó** w zakończeniach: -ów, -ówka, -ówna
- pisze poprawnie wielkie litery w zapisie tytułów książek, poznanych nazw geograficznych, imion i nazwisk nazwach geograficznych i nazwach mieszkańców państw i kontynentów, zwrotów grzecznościowych
- pisze z pamięci zdania
- rozpoznaje formy wypowiedzi (list, opis postaci, życzenia)
- potrafi napisać list, opis postaci, życzenia, zaproszenie, ogłoszenie, notatkę, zapisuje adres nadawcy i odbiorcy

5. Kształcenie językowe

Uczeń:

- wyróżnia w wyrazach samogłoski i spółgłoski oraz sylaby
- zna polski alfabet
- układa wyrazy z rozsypanek literowych i sylabowych
- wyróżnia wyrazy w zdaniach, wyróżnia zdania w wypowiedziach
- łączy wyrazy w wypowiedzenie
- rozróżnia rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki
- potrafi dobrać wyrazy przeciwstawne do wskazanych, rozpoznaje wyrazy bliskoznaczne
- rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące oraz wykrzyknikowe
- przekształca zdanie oznajmujące w rozkazujące i odwrotnie

- wie, że istnieją związki frazeologiczne (połączenia wyrazów, których znaczenie jest przenośne, a nie dosłowne)
- potrafi rozwinąć zdanie

6. Samokształcenie

Uczeń:

- podejmuje próby zapisu nowych, samodzielnie poznanych wyrazów
- korzysta z różnych źródeł informacji

II. Edukacja matematyczna

1. Stosunki przestrzenne i cechy wielkościowe

Uczeń:

- określa wzajemne położenie przedmiotów na płaszczyźnie
- określa kierunki względem siebie lub innej osoby oraz na kartce
- porównuje przedmioty pod względem wyróżnionej cechy wielkościowej np. długości czy masy
- posługuje się pojęciami: wiersz, kolumna, skos
- wie, co to jest plan (miasta, terenu)

2. Liczby i ich własności

Uczeń:

- liczy w przód i w tył od podanej liczby w zakresie 1000
- liczy w przód i wstecz od podanej liczby po 1, po 2, po 10 itp.
- odczytuje i zapisuje za pomocą cyfr liczby w zakresie 1000
- porównuje liczby, stosuje znaki: $<$, $>$, $=$
- porządkuje liczby od najmniejszej do największej i odwrotnie
- zna strukturę liczb dwucyfrowych i trzycyfrowych; wskazuje jedności, dziesiątki, setki
- rozumie aspekt porządkowy liczby
- wie, jak na osi liczbowej są ustawione liczby
- stosuje określenia „liczba o 2 większa / mniejsza”, „liczba 2 razy większa / mniejsza”

3. Posługiwanie się liczbami

Uczeń:

- dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100
- dodaje i odejmuje liczby w zakresie 1000 z użyciem konkretów, np. na chodniczkach liczbowych, liczydełkach
- dostrzega związki dodawania z odejmowaniem
- rozkłada liczby dwucyfrowe i trzycyfrowe na składniki
- stosuje przemienność dodawania
- zna kolejność wykonywania działań
- rozumie, na czym polegają mnożenie i dzielenie, zna związek między tymi działaniami

- stosuje przemienność mnożenia
- rozkłada na czynniki liczby w zakresie 100
- mnoży (w tym przez 1 i 0) i dzieli w zakresie 100 z wykorzystaniem konkretów lub ilustracji
- mnoży liczbę 10, liczbę 100 oraz wielokrotności 10 i 100
- rozróżnia liczby parzyste i nieparzyste
- rozwiązuje równania z niewiadomą zapisaną w postaci okienka (uzupełnia okienko)

4. Czytanie tekstów matematycznych

Uczeń:

- opisuje rozwiązanie zadania za pomocą działań
- rozwiązuje zadania tekstowe jednodziałaniowe na dodawanie i odejmowanie w zakresie 1000
- układa zadania do ilustracji, działania lub pytania
- opisuje rozwiązanie zadania za pomocą rysunku
- potrafi rozpoznać zadanie nietypowe (z niedomiarem lub nadmiarem danych, zadanie bezsensowne życiowo)
- rozwiązuje zadania tekstowe jednodziałaniowe na mnożenie i dzielenie w zakresie 100 z użyciem konkretów lub ilustracji
- analizuje i rozwiązuje zadania, w tym wybrane zadania złożone
- odpowiada na pytania do tekstów matematycznych z cyklu „Sprawa dla detektywa”
- stosuje własne strategie rozwiązywania zadań tekstowych i problemów matematycznych

5. Pojęcia geometryczne

Uczeń:

- rozpoznaje figury geometryczne: trójkąt, koło, kwadrat, prostokąt
- wyróżnia boki w wielobokach
- konstruuje figury z patyczków, sznurków, gumek
- posługuje się jednostkami długości: kilometr, metr, centymetr, milimetr
- rozumie, co to jest odcinek
- mierzy linijką długość odcinków i podaje wynik pomiaru
- mierzy obwody figur
- rysuje wieloboki o podanych wymiarach
- rozumie, że $1\text{ cm} = 10\text{ mm}$, $1\text{ m} = 100\text{ cm}$, $1\text{ km} = 1000\text{ m}$
- posługuje się wyrażeniami dwumianowanymi typu $1\text{ m } 50\text{ cm}$

6. Stosowanie matematyki w sytuacjach życiowych

Uczeń:

- określa wzajemne położenie przedmiotów na płaszczyźnie
- rozróżnia nominały na monetach i banknotach, wskazuje różnice w ich sile nabywczej
- rozumie, że $1\text{ zł} = 100\text{ gr}$
- wykonuje proste obliczenia pieniężne w zakresie 1000
- posługuje się wyrażeniami dwumianowanymi typu $1\text{ zł } 10\text{ gr}$
- zna i wymienia nazwy dni tygodnia

- wykonuje proste obliczenia kalendarzowe
- zna nazwy miesięcy i pór roku
- wie, ile dni może mieć miesiąc
- rozpoznaje znaki rzymskie od I do XII
- potrafi zapisywać datę
- rozumie cykliczne następstwo czasu kalendarzowego
- odczytuje godziny na zegarze ze wskazówkami i elektronicznym (wyświetlającym cyfry w systemie 24-godzinny)
- wykonuje obliczenia zegarowe
- zna jednostki czasu zegarowego: doba, godzina, minuta, sekunda; pół doby, kwadrans
- posługuje się jednostkami masy (kilogram, dekagram, gram)
- zna zależności pomiędzy jednostkami masy, rozumie, że $1 \text{ kg} = 100 \text{ dag}$, $1 \text{ dag} = 10 \text{ g}$, $1 \text{ kg} = 1000 \text{ g}$
- wykonuje proste obliczenia wagowe
- posługuje się jednostkami pojemności (litr, pół litra, ćwierć litra)
- wykonuje proste obliczenia związane z pojemnością
- mierzy i odczytuje temperaturę, wskazuje najwyższą lub najniższą temperaturę
- rozumie, że w różnych krajach obowiązuje inna waluta, można wymieniać pieniądze w kantorze; jak można bezpiecznie korzystać z pieniędzy w internecie; wie, czym są podatki i do czego służą; rozumie, czym jest gwarancja i reklamacja; zna różne sposoby płatności za towary i usługi
- wykonuje różnego rodzaju zadania związane z kodowaniem i odkodowywaniem informacji
- rozwiązuje proste łamigłówki matematyczne

III. Edukacja społeczna

1. Rozumienie środowiska społecznego

Uczeń:

- zna reguły postępowania w grupach społecznych, do których należy
- ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości
- przestrzega norm postępowania i obowiązków wynikających z roli ucznia
- współpracując zgodnie z ustalonymi zasadami
- identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, naród
- współpracuje w grupie
- wykonuje w zespołach prace projektowe
- przestrzega ustalonych zasad podczas zabaw i gier
- ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości np. sprawiedliwość, szacunek, odpowiedzialność, przyjaźń, pomoc, uczciwość
- rozpoznaje i nazywa różne grupy społeczne do których nie należy, np. inne narodowości, mieszkańców kontynentów
- szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów dotyczące obchodzenia Bożego Narodzenia
- kulturalnie zwraca się do innych i stosuje zwroty grzecznościowe
- wie, jak kulturalnie należy zachować się w środkach transportu oraz w miejscach publicznych
- rozwija swoją samodzielność (np. potrafi zaoferować swoją pomoc drugiej osobie [tutoring rówieśniczy], potrafi przygotować listę zakupów i wie, jak kupować mądrze, stara się samodzielnie przygotować prezenty dla bliskich lub obdarować ich swoją uwagą, czasem, uśmiechem)

- twórczo rozwiązuje problemy, stosuje elementy myślenia krytycznego – ocenia sytuację oraz przyczyny i skutki, np. zachowania
- przyjmuje wskazówki pomocne w skutecznym uczeniu się oraz poszukuje własnych metod zapamiętywania

2. Orientacja w czasie historycznym

Uczeń:

- zna i szanuje wybrane zwyczaje i tradycje polskie (np. związane ze świętami Bożego Narodzenia, Dniem Wszystkich Świętych)
- rozpoznaje godło, barwy narodowe, hymn państwowy
- zachowuje się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu, wciągania flagi na maszt itp.
- wie, jakie tradycje są związane z obchodzeniem Narodowego Święta Niepodległości
- rozumie, kim jest patriota
- zna postacie wielkich Polek i Polaków
- rozpoznaje wybrane stroje ludowe, zwyczaje regionalne, budowle, potrawy; wiem, czym jest gwara
- opisuje znaczenie dorobku minionych epok w życiu człowieka, dostrzega różnicę pomiędzy życiem ludzi dawniej i dziś

IV. Edukacja przyrodnicza

1. Rozumienie środowiska przyrodniczego

Uczeń:

- wypowiada się na temat tego, jak rośliny i zwierzęta reagują na pogodę i zmiany pór roku
- rozpoznaje w swoim otoczeniu popularne gatunki roślin i zwierząt, w tym zwierząt hodowlanych, a także gatunki objęte ochroną
- rozpoznaje gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla danego kontynentu
- obserwuje pogodę i zna jej elementy (temperatura, wiatr, deszcz)
- zna skutki związane ze zjawiskami atmosferycznymi, rozumie wpływ zmian klimatu na różne aspekty życia na Ziemi
- ubiera się odpowiednio do stanu pogody, odczytuje prognozę pogody z różnych źródeł
- prowadzi proste obserwacje przyrodnicze i eksperymenty, tworzy notatki z obserwacji, próbuje wyjaśniać obserwowane zjawiska
- rozpoznaje drzewa liście i iglaste
- rozpoznaje i wyróżnia cechy ekosystemów, określa składowe i funkcje wybranych ekosystemów (las, jezioro)
- wie, że są organizowane różnego rodzaju akcje na rzecz ochrony środowiska
- wie, jak działać ekologicznie (zrobić ekologiczne ozdoby świąteczne, dokonywać świadomych ekologicznych wyborów podczas świąt)

2. Funkcje życiowe człowieka, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo i odpoczynek

Uczeń:

- rozpoznaje najważniejsze znaki drogowe
- stosuje zasady bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych
- wie, jak i w jakim celu trzeba dbać o swoje ciało i zdrowie
- wie, jak uniknąć niebezpieczeństwa poza domem, jak reagować w sytuacji niebezpiecznej
- zna europejski numer alarmowy 112 oraz numery alarmowe w Polsce (policja, pogotowie ratunkowe, straż pożarna)
- wie, jak sformułować komunikat – wezwanie o pomoc (policja, pogotowie ratunkowe, straż pożarna); posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi
- stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych

- ma świadomość pozytywnego znaczenia technologii w życiu człowieka
- wykonuje polecenia zachęcające do aktywnego działania na rzecz przyrody
- zna warunki sprzyjające uczeniu się
- wie, jakie skutki może wywołać przebywanie w nadmiernym hałasie
- rozwija swoją uważność, koncentrację na wykonaniu zadania
- przedstawia charakterystykę wybranych zajęć i zawodów
- zna zasady udzielania pierwszej pomocy
- ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego

3. Rozumienie przestrzeni geograficznej

Uczeń:

- wie, gdzie w Polsce znajdują się miejsca pamięci narodowej
- wskazuje na mapie fizycznej Polski jej granice, główne miasta, nazwy krain geograficznych
- wskazuje kierunki główne na mapie; wie, czym jest różnica wiatrów; odczytuje podstawowe znaki kartograficzne
- odczytuje podstawowe informacje z mapy świata
- zna nazwy kontynentów oraz ich charakterystyczne cechy
- przedstawia charakterystyczne dla Polski dyscypliny sportowe, gospodarcze lub inne np. artystyczną działalność człowieka, w której Polska odnosi sukcesy lub z niej słynie
- określa, z którego kierunku wieje wiatr, rozpoznaje charakterystyczne rodzaje opadów

V. Edukacja plastyczna

1. Percepcja wizualna, obserwacje i doświadczenia

Uczeń:

- wyróżnia w pracach plastycznych charakterystyczne i indywidualne cechy ludzi w zależności od wieku i płci, typu budowy
- wyróżnia w pracach plastycznych barwę i fakturę
- określa cechy charakterystyczne zwierząt, różnice w budowę, ubarwieniu, sposobach poruszania się

2. Działalność ekspresji twórczej

Uczeń:

- wykonuje prace plastyczne na podany temat
- rysuje kredką, ołówkiem, mazakiem, węglem
- maluje farbami, używając pędzli
- wydziera, wycina, składa, przylepia, wykorzystując np. kolorowy papier, wełnę, różne tkaniny
- lepi z plasteliny, modeliny
- projektuje prace przestrzenne
- estetycznie wykonuje prace plastyczne
- wykonuje ilustracje do tekstów, np. wierszy lub lektur
- wykonuje prace potrzebne do aktywności artystycznej (np. do przedstawienia)
- ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem

3. Recepcja sztuk pięknych

Uczeń:

- zapoznaje się z wybranymi obrazami, rzeźbami i architekturą jako odbiorca sztuki
- nazywa dziedziny sztuk plastycznych, w tym dziedziny sztuki użytkowej
- wyróżnia gatunki malarstwa (portret, martwa natura, abstrakcja, kolaż, pejzaż)
- nazywa przykłady wybranych dzieł znanych artystów

VI. Edukacja techniczna

1. Organizacja pracy

Uczeń:

- planuje i realizuje własne projekty i prace
- zachowuje ład i porządek w miejscu pracy
- współdziała w grupie podczas planowania i realizacji projektów oraz prac technicznych
- zawsze przestrzega zasad bezpieczeństwa w miejscu pracy

2. Znajomość informacji technicznej, materiałów i technologii wytwarzania

Uczeń:

- wykonuje przedmioty użytkowe lub dekoracyjne z zastosowaniem połączeń rozłącznych i nierozłącznych
- samodzielnie wykonuje pracę techniczną według instrukcji słowno-obrazkowej lub tylko słownej
- wykonuje pracę według własnego planu i opracowanego sposobu działania

3. Stosowanie narzędzi i obsługa urządzeń technicznych

Uczeń:

- bezpiecznie posługuje się prostymi narzędziami pomiarowymi oraz urządzeniami gospodarstwa domowego
- wyjaśnia działanie urządzeń wykorzystywanych np. w gospodarstwie domowym

VII. Edukacja muzyczna

1. Słuchanie muzyki

Uczeń:

- rozwija aktywność słuchową, np. rozpoznając dźwięki z otoczenia, przyrody
- aktywnie słucha muzyki
- poprawnie rozróżnia na podstawie słuchanego utworu muzykę, np.: smutną / wesołą, energiczną / spokojną, marszową / usypiającą
- rozróżnia dźwięki melodii (ciche – głośne, wysokie – niskie)
- rozróżnia tempo melodii (szybkie – wolne)
- reaguje na sygnały muzyczne w różnych sytuacjach zadaniowych
- zapoznaje się z utworami Fryderyka Chopina i postacią kompozytora

- rozpoznaje instrumenty muzyczne (perkusyjne: trójkąt, bębenek, klawesy, tamburyn, werbel; klawiszowe: fortepian, pianino, keyboard, smyczkowe: skrzypce, altówka, wiolonczela, kontrabas; dęte)
- słucha w skupieniu krótkich utworów muzycznych

2. Ekspresja muzyczna. Śpiew

Uczeń:

- chętnie śpiewa solo i w grupie poznane piosenki
- dobiera do rysunku dźwięki wydobywane głosem
- śpiewa wybrane piosenki ludowe
- śpiewa piosenki podczas zabawy, nauki, uroczystości szkolnych, świąt, w tym świąt narodowych
- rozpoznaje i śpiewa hymn Polski

3. Improwizacja ruchowa, rytmika i taniec

Uczeń:

- wykonuje układy ruchowe do utworów
- uczestniczy w zabawach ruchowych do muzyki
- tworzy improwizacje ruchowe inspirowane wyliczankami, rymowankami i rytmizowanymi tekstami

4. Gra na instrumentach muzycznych

Uczeń:

- odtwarza i tworzy rytmy
- akompaniuje do utworu na instrumentach perkusyjnych lub stosuje gesty dźwiękonaśladowcze

5. Znajomość form zapisu dźwięku

Uczeń:

- rozróżnia gestem dźwięki i zna budowę piosenki
- w zabawie z instrumentami perkusyjnymi zapisuje dźwięki np. poprzez układ piktogramów; szyfruje, koduje, wykorzystuje utworzony zapis w zabawie
- wie, do czego służy zapis nutowy
- wie, jakie urządzenia służą do odtwarzania dźwięku (dawniej i dziś)

Szkoła na TAK! Klasa 3. Wymagania edukacyjne na koniec roku.

7. Słuchanie

Uczeń:

- uważnie słucha wypowiedzi dorosłych i rówieśników; okazuje szacunek wypowiadającej się osobie
- słucha z uwagą wierszy, opowiadań i innych tekstów czytanych przez nauczyciela, rówieśników, inne osoby
- słucha informacji na różne tematy
- wykonuje zadania według usłyszanej instrukcji; zadaje pytania w sytuacji braku zrozumienia słuchanej wypowiedzi
- słucha i czeka na swoją kolej, panuje nad chęcią nagłego wypowiadania się
- słucha wypowiedzi osób podczas występów publicznych i artystycznych; przejawia zachowanie adekwatne do sytuacji

8. Mówienie

Uczeń:

- odpowiada na pytania dotyczące tekstów
- formułuje pytania dotyczące przeczytanego / wysłuchanego tekstu, wypowiedzi ustnych innych osób, sytuacji zadaniowych
- konstruuje spójną, kilkuzdaniową wypowiedź, która jest poprawna pod względem logicznym i gramatycznym
- używa bogatego słownictwa
- dostrzega i tworzy związki przyczynowo-skutkowe
- recytuje wiersze
- uczestniczy w rozmowach na forum klasy
- wypowiada się na temat wysłuchanego lub przeczytanego tekstu
- opisuje ilustrację lub fragment tekstu
- wypowiada się płynnie i wyraziście w uporządkowanej formie, dostosowuje odpowiednio techniki języka mówionego (pauzy, zmianę intonacji, tempa i siły głosu)
- poprawia błędy w swojej wypowiedzi
- wykonuje eksperymenty językowe
- układa w formie ustnej opowiadanie

9. Czytanie

Uczeń:

- czyta po cichu teksty drukowane i i zapisane samodzielnie w zeszycie
- czyta płynnie, głośno i wyraźnie wskazane teksty zbudowane z wyrazów opracowanych w toku zajęć (drukowane i pisane samodzielnie w zeszycie)
- czyta wybrane książki
- wyszukuje w tekstach wskazane fragmenty
- czyta tekst ze zrozumieniem
- wyodrębnia postacie i zdarzenia w utworach literackich, ustala kolejność zdarzeń i ich wzajemną zależność, wskazuje elementy fikcyjne i rzeczywiste, ocenia postępowanie bohaterów literackich
- eksperymentuje, przekształca tekst, układa dalsze losy postaci, komponuje wstęp i zakończenie tekstu

10. Pisanie

Uczeń:

- pisze czytelnie, płynnie zdania i tekst ciągły; sprawdza i poprawia napisany tekst
- bezbłędnie przepisuje zdania
- uzupełnia teksty wyrazami w odpowiedniej formie
- stosuje poprawnie znaki interpunkcyjne na końcu zdania i przecinki przy wyliczaniu
- poprawnie zapisuje poznane skróty
- przestrzega poprawności ortograficznej w wyrazach: z **rz** wymiennym na **r**, z **rz** niewymiennym, z **rz** po spółgłoskach: p, b, t, d, k, g, j, w, ch z **u** na początku i końcu wyrazu oraz z zakończeniem **-uje**, z **h** niewymiennym, **h** wymiennym na **g**, **ż**, **z**; z **ó** wymiennym na **o**, **a**, **e** oraz **ó** niewymiennym, **ó** w zakończeniach: -ów, -ówka, -ówna; z **ź** wymiennym na **g**, **z**, **s**, **dz**, **h**, **ż**; z **ż** niewymiennym; **ż** po literach: **l**, **ł**, **n**, **r**; **ch** wymiennym na **sz**; **ch** niewymiennym; **ch** na końcu wyrazów; ze spółgłoskami miękkimi (ś-si, ć-ci, ń-ni, ż-zi, dż-dzi); z **nie** z czasownikami; **nie** z rzeczownikami; **nie** z przymiotnikami
- pisze poprawnie wielkie litery w zapisie tytułów książek, poznanych nazw geograficznych, imion i nazwisk, nazw mieszkańców państw, kontynentów, zwrotów grzecznościowych
- porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej
- pisze zdania z pamięci i ze słuchu
- rozpoznaje formy wypowiedzi (list, opis postaci, życzenia, opis przedmiotu, notatkę, ogłoszenie, zaproszenie)
- potrafi napisać: list, opis postaci, życzenia, opis przedmiotu, notatkę, ogłoszenie, zaproszenie, opowiadanie, zapisuje adres nadawcy i odbiorcy
- zapisuje poprawnie liczebniki
- układa i zapisuje zdarzenia we właściwej kolejności

11. Kształcenie językowe

Uczeń:

- wyróżnia w wyrazach samogłoski i spółgłoski oraz sylaby
- zna polski alfabet
- układa wyrazy z rozsypanek literowych i sylabowych
- wyróżnia wyrazy w zdaniach, wyróżnia zdania w wypowiedziach
- łączy wyrazy w wypowiedzenie
- rozróżnia rzeczowniki, czasowniki i przymiotniki, stosuje je w poprawnej formie
- rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące oraz wykrzyknikowe
- przekształca: zdanie oznajmujące w rozkazujące i odwrotnie; zdanie oznajmujące w pytanie i odwrotnie
- wie, że istnieją związki frazeologiczne (połączenia wyrazów, których znaczenie jest przenośne, a nie dosłowne)
- potrafi rozwinąć zdanie
- potrafi dobrać do wskazanych wyrazów wyrazy przeciwstawne, bliskoznaczne, pokrewne, zgrubienia, zdrobnienia
- wie, co to jest rodzina wyrazów

12. Samokształcenie

Uczeń:

- podejmuje próby zapisu nowych, samodzielnie poznanych wyrazów
- sprawdza poprawność zapisu wyrazów, korzystając ze słownika ortograficznego
- korzysta z różnych źródeł informacji

VII. Edukacja matematyczna

7. Stosunki przestrzenne i cechy wielkościowe

Uczeń:

- określa wzajemne położenie przedmiotów na płaszczyźnie
- określa kierunki względem siebie lub innej osoby oraz na kartce
- porównuje przedmioty pod względem wyróżnionej cechy wielkościowej np. długości czy masy
- posługuje się pojęciami: pion, poziom, skos
- wie, co to jest plan (miasta, terenu)

8. Liczby i ich własności

Uczeń:

- liczy w przód i w tył od podanej liczby
- liczy w przód i wstecz od podanej liczby po 1, po 2, po 10 itp.
- odczytuje i zapisuje za pomocą cyfr liczby do tysiąca oraz wybrane liczby do miliona
- liczy pełnymi setkami
- porównuje liczby, stosuje znaki: $<$, $>$, $=$
- zna strukturę liczb do liczb sześciocyfrowych; wskazuje jedności, dziesiątki, setki, jedności tysięcy, dziesiątki tysięcy, setki tysięcy
- rozumie aspekt porządkowy liczby
- wie, jak na osi liczbowej są ustawione liczby
- porządkuje liczby od największej do najmniejszej i odwrotnie
- stosuje określenia „liczba o 2 większa / mniejsza”, „liczba 2 razy większa / mniejsza”

9. Posługiwanie się liczbami

Uczeń:

- dodaje i odejmuje liczby w zakresie 1000
- dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100 z użyciem konkretów, np. na chodniczkach liczbowych, liczydełkach
- dodaje i odejmuje pełne setki w zakresie 1000 na zasadzie analogii
- dostrzega związki dodawania z odejmowaniem
- rozkłada liczby dwucyfrowe i trzycyfrowe na składniki
- stosuje przemienność dodawania
- zna kolejność wykonywania działań
- rozumie, na czym polegają mnożenie i dzielenie, zna związek między tymi działaniami
- stosuje przemienność mnożenia
- rozkłada na czynniki liczby w zakresie tabliczki mnożenia
- mnoży (w tym przez 1 i 0) i dzieli w zakresie 100
- mnoży przez 10 liczby mniejsze od 20
- rozróżnia liczby parzyste i nieparzyste
- rozwiązuje równania z niewiadomą zapisaną w postaci okienka (uzupełnia okienko)
- dodaje i odejmuje liczby dwucyfrowe; oblicza sumy i różnice większych liczb (np. $250 + 50$, $140 - 20$)

- przy obliczeniach stosuje własne strategie

10. Czytanie tekstów matematycznych

Uczeń:

- opisuje rozwiązanie zadania za pomocą działań, równości z okienkiem
- opisuje rozwiązanie zadania za pomocą rysunku
- analizuje i rozwiązuje zadania tekstowe jednodziałaniowe na dodawanie, odejmowanie, mnożenie i dzielenie układu zadania do ilustracji, działania lub pytania
- potrafi rozpoznać zadanie nietypowe (z niedomiarem lub nadmiarem danych, zadanie bezsensowne życiowo)
- rozwiązuje zadania tekstowe jednodziałaniowe na mnożenie i dzielenie w zakresie 100 z użyciem konkretów lub ilustracji
- rozwiązuje zadania tekstowe złożone za pomocą dwóch działań odpowiada na pytania do tekstów matematycznych z cyklu „Sprawa dla detektywa”
- stosuje własne strategie rozwiązywania zadań tekstowych i problemów matematycznych

11. Pojęcia geometryczne

Uczeń:

- rozpoznaje figury geometryczne: trójkąt, koło, kwadrat, prostokąt
- wyróżnia boki w wielobokach
- konstruuje figury z patyczków, sznurków, gumek
- posługuje się jednostkami długości: kilometr, metr, centymetr, milimetr
- rozumie, co to jest odcinek
- rysuje łamaną
- mierzy linijką długość odcinków i podaje wynik pomiaru; posługuje się przy tym wyrażeniami dwumianowymi
- mierzy obwody figur za pomocą narzędzi pomiarowych
- oblicza obwód trójkąta, prostokąta, kwadratu o danych bokach
- rysuje wieloboki o podanych wymiarach
- rozumie, że $1\text{ cm} = 10\text{ mm}$, $1\text{ m} = 100\text{ cm}$, $1\text{ km} = 1000\text{ m}$
- posługuje się wyrażeniami dwumianowanymi typu $1\text{ m } 50\text{ cm}$
- dostrzega symetrię w środowisku przyrodniczym, sztuce użytkowej i wytworach człowieka
- rozpoznaje figury osiowosymetryczne; wie, co to jest oś symetrii
- dostrzega i wskazuje rytmy na płaszczyźnie

12. Stosowanie matematyki w sytuacjach życiowych

Uczeń:

- rozróżnia nominały na monetach i banknotach, wskazuje różnice w ich sile nabywczej
- rozumie, że $1\text{ zł} = 100\text{ gr}$; zamienia złote na grosze i odwrotnie
- wykonuje proste obliczenia pieniężne
- posługuje się wyrażeniami dwumianowanymi typu $1\text{ zł } 10\text{ gr}$
- dzieli na dwie i cztery równe części np. kartkę, czekoladę; stosuje pojęcia połowa i ćwierć w sytuacjach życiowych

- dostrzega rytm w środowisku przyrodniczym, sztuce i innych wytworach człowieka
- zna i wymienia nazwy dni tygodnia
- wykonuje proste obliczenia kalendarzowe
- zna nazwy miesięcy i pór roku,
- wie, ile dni może mieć miesiąc
- rozpoznaje znaki rzymskie od I do XII
- potrafi zapisywać datę
- rozumie cykliczne następstwo czasu kalendarzowego
- odczytuje godziny na zegarze (pełne godziny, godziny i minuty w systemie 12-godzinny i 24-godzinny)
- posługuje się jednostkami czasu (doba, godzina, minuta, kwadrans)
- wykonuje proste obliczenia zegarowe
- posługuje się jednostkami masy (tona, kilogram, dekagram, gram)
- rozumie, że $1 \text{ kg} = 100 \text{ dag}$, $1 \text{ dag} = 10 \text{ g}$, $1 \text{ t} = 1000 \text{ kg}$
- wykonuje proste obliczenia wagowe
- posługuje się jednostkami pojemności (litr, pół litra, ćwierć litra)
- wykonuje proste obliczenia związane z pojemnością
- mierzy i odczytuje temperaturę, wskazuje najwyższą lub najniższą temperaturę
- rozumie, że w różnych krajach obowiązuje inna waluta, można wymieniać pieniądze w kantorze; jak można bezpiecznie korzystać z pieniędzy w internecie; wie, czym są podatki i do czego służą; rozumie, czym jest gwarancja i reklamacja; zna różne sposoby płatności za towary i usługi; wie, co to jest dług; na czym polega kupowanie na raty; wie, co to jest inwestowanie czasu / pieniędzy; rozumie, czym jest wynagrodzenie i budżet domowy
- wykonuje różnego rodzaju zadania związane z kodowaniem i odkodowywaniem informacji
- rozwiązuje proste łamigłówki matematyczne

VIII. Edukacja społeczna

3. Rozumienie środowiska społecznego

Uczeń:

- zna reguły postępowania w grupach społecznych, do których należy
- ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości
- przestrzega norm postępowania i obowiązków wynikających z roli ucznia
- współpracując zgodnie z ustalonymi zasadami
- identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, naród
- współpracuje w grupie
- wykonuje w zespołach prace projektowe
- przestrzega ustalonych zasad podczas zabaw i gier
- stosuje pojęcia porozumienie i umowa
- ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości np. sprawiedliwość, szacunek, odpowiedzialność, przyjaźń, pomoc, uczciwość
- rozpoznaje i nazywa różne grupy społeczne do których nie należy, np. inne narodowości, mieszkańców kontynentów

- szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów
- kulturalnie zwraca się do innych i stosuje zwroty grzecznościowe
- wie, jak kulturalnie należy zachować się w środkach transportu oraz w miejscach publicznych
- rozwija swoją samodzielność (np. potrafi zaoferować swoją pomoc drugiej osobie [tutoring rówieśniczy], potrafi przygotować listę zakupów i wie, jak kupować mądrze, stara się samodzielnie przygotować prezenty dla bliskich lub obdarować ich swoją uwagą, czasem, uśmiechem; uczy się korzystać z różnych źródeł wiedzy [atlasów, słowników, albumów i innych książek], dba o swoje ciało i je obserwuje, stara się być odpowiedzialny i dotrzymywać ustalonych umów i zasad, wie, jak być bezpiecznym w czasie wakacyjnego wyjazdu)
- twórczo rozwiązuje problemy, stosuje elementy myślenia krytycznego – ocenia sytuację oraz przyczyny i skutki, np. zachowania
- przyjmuje wskazówki pomocne w skutecznym uczeniu się oraz poszukuje własnych metod zapamiętywania

4. Orientacja w czasie historycznym

Uczeń:

- zna i szanuje wybrane zwyczaje i tradycje polskie (np. związane ze świętami, powitaniem wiosny)
- zna legendę o powstaniu państwa polskiego; opowiada wybrane legendy polskie
- rozpoznaje godło, barwy narodowe, hymn państwowy
- wie, jakie tradycje są związane z obchodzeniem świąt państwowych i innych ważnych dniach pamięci narodowej zachowuje się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu, wciągania flagi na maszt itp.
- rozumie, kim jest patriota
- zna postacie wielkich Polek i Polaków prezentuje informacje na ich temat
- wymienia imiona i nazwiska, np. pierwszego władcy i króla Polski, obecnego prezydenta Polski, wymienia nazwę pierwszej stolicy Polski
- rozumie znaczenie zwyczajów i tradycji polskich
- wie, jakie jest znaczenie dorobku minionych epok na życie człowieka

IX. Edukacja przyrodnicza

4. Rozumienie środowiska przyrodniczego

Uczeń:

- wypowiada się na temat tego, jak rośliny i zwierzęta reagują na pogodę i zmiany pór roku
 - rozpoznaje w swoim otoczeniu popularne gatunki roślin i zwierząt, w tym zwierząt hodowlanych, a także gatunki objęte ochroną
 - rozpoznaje gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla danego kontynentu
 - obserwuje pogodę i zna jej elementy (wiatr, temperatura, deszcz)
 - wie, jakie skutki wywołuje ocieplenie klimatu
 - zna skutki związane z zimowymi zjawiskami atmosferycznymi, rozumie wpływ zmian klimatu na różne aspekty życia na Ziemi
 - prowadzi proste obserwacje przyrodnicze i eksperymenty
 - rozpoznaje drzewa liście i iglaste
- rozpoznaje i wyróżnia cechy ekosystemów, wyjaśnia ich funkcje (las, pole, park, łąka, jezioro)
- wie, że są organizowane różnego rodzaju akcje na rzecz ochrony środowiska np. Światowy Dzień Ziemi
 - wie, w jaki sposób należy segregować odpady

- wie, czym charakteryzują się pory roku i rozumie ich cykliczność (ruch obiegowy Ziemi)
- wie, dlaczego na Ziemi występuje dzień i noc (ruch obrotowy Ziemi)
- przedstawia położenie Ziemi w Układzie Słonecznym
- odszukuje w różnych dostępnych zasobach, w tym internetowych, informacje dotyczące środowiska przyrodniczego
- rozumie, że należy chronić przyrodę, wskazuje wybrane miejsca ochrony przyrody oraz parki narodowe, pomniki przyrody w najbliższym otoczeniu
- prowadzi proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty; tworzy notatki z obserwacji; tłumaczy istotę obserwowanych zjawisk

5. Funkcje życiowe człowieka, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo i odpoczynek

Uczeń:

- rozpoznaje najważniejsze znaki drogowe
- stosuje zasady bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych
- wie, na czym polega zdrowe odżywianie
- wie, jak i w jakim celu trzeba dbać o swoje ciało i zdrowie, jak zapobiegać chorobom (dbanie o odporność)
- wie, jak uniknąć niebezpieczeństwa poza domem, jak reagować w sytuacji niebezpiecznej
- zna europejski numer alarmowy 112 oraz numery alarmowe w Polsce (policja, pogotowie ratunkowe, straż pożarna, GOPR, WOPR)
- wie, jak sformułować komunikat – wezwanie o pomoc (policja, pogotowie ratunkowe, straż pożarna); posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi
- stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych
- ma świadomość pozytywnego znaczenia technologii w życiu człowieka
- wykonuje polecenia zachęcające do aktywnego działania na rzecz przyrody
- zna warunki sprzyjające uczeniu się
- wie, jakie skutki może wywołać przebywanie w nadmiernym hałasie
- rozwija swoją uważność, koncentrację na wykonaniu zadania
- wie, na czym polega praca lekarza
- wie, jaką rolę w organizmie człowieka pełnią najważniejsze narządy wewnętrzne
- przedstawia charakterystykę wybranych zajęć i zawodów
- zna zasady udzielania pierwszej pomocy
- ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego

6. Rozumienie przestrzeni geograficznej

Uczeń:

- określa położenie i warunki naturalne swojej miejscowości oraz okolicy
- wie, gdzie w Polsce znajdują się miejsca pamięci narodowej
- wskazuje na mapie fizycznej Polski jej granice, główne miasta, rzeki, nazwy krain geograficznych
- wskazuje kierunki główne na mapie; wie, czym jest różnica wiatrów; odczytuje podstawowe znaki kartograficzne
- odczytuje podstawowe informacje z mapy świata
- zna nazwy kontynentów oraz ich charakterystyczne cechy

- przedstawia charakterystyczne dla Polski dyscypliny sportowe, gospodarcze lub inne np. artystyczną działalność człowieka, w której Polska odnosi sukcesy lub z niej słynie
- określa, z którego kierunku wieje wiatr, rozpoznaje charakterystyczne rodzaje opadów
-

X. Edukacja plastyczna

4. Percepcja wizualna, obserwacje i doświadczenia

Uczeń:

- wyróżnia w pracach plastycznych charakterystyczne i indywidualne cechy ludzi w zależności od wieku i płci, typu budowy
- wyróżnia w pracach plastycznych barwę i fakturę
- wyróżnia w pracach plastycznych kształty obiektów, ich położenie, wielkość, proporcje
- określa cechy charakterystyczne zwierząt, różnice w budowę, ubarwieniu, sposobach poruszania się

5. Działalność ekspresji twórczej

Uczeń:

- wykonuje prace plastyczne na podany temat
- rysuje kredką, ołówkiem, mazakiem, węglem
- maluje farbami, używając pędzli, stempli
- wydziera, wycina, składa, przylepia, wykorzystując np. kolorowy papier, wełnę, różne tkaniny
- lepi z plasteliny, modeliny
- projektuje prace przestrzenne
- estetycznie wykonuje prace plastyczne
- wykonuje ilustracje do tekstów, np. wierszy lub lektur
- wykonuje prace potrzebne do aktywności artystycznej (np. do przedstawienia)
- wykonuje prace plastyczne jako formy przekazania i przedstawienia uczuć i zachowań (np. prezent, zaproszenie)
- ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem

6. Recepcja sztuk pięknych

Uczeń:

- zapoznaje się z wybranymi obrazami, rzeźbami i architekturą jako odbiorca sztuki
- nazywa dziedziny sztuk plastycznych, w tym dziedziny sztuki użytkowej
- wyróżnia gatunki malarstwa (portret, martwa natura, abstrakcja, kolaż, pejzaż)
- wie, czym jest animacja, witraż
- wyjaśnia pojęcia: oryginał, kopia, miniatura, reprodukcja
- nazywa przykłady wybranych dzieł znanych artystów
- wskazuje miejsca prezentacji sztuk plastycznych

VI. Edukacja techniczna

4. Organizacja pracy

Uczeń:

- planuje i realizuje własne projekty i prace
- zachowuje ład i porządek w miejscu pracy
- stosuje umiar w korzystaniu z czasu, materiałów, narzędzi i urządzeń podczas realizacji prac technicznych
- współdziała w grupie podczas planowania i realizacji projektów oraz prac technicznych
- zawsze przestrzega zasad bezpieczeństwa w miejscu pracy

5. Znajomość informacji technicznej, materiałów i technologii wytwarzania

Uczeń:

- wykonuje przedmioty użytkowe lub dekoracyjne z zastosowaniem połączeń rozłącznych i nierozłącznych
- samodzielnie wykonuje pracę techniczną według instrukcji słowno-obrazkowej lub tylko słownej
- wykonuje pracę według własnego planu i opracowanego sposobu działania

6. Stosowanie narzędzi i obsługa urządzeń technicznych

Uczeń:

- bezpiecznie posługuje się prostymi narzędziami pomiarowymi oraz urządzeniami gospodarstwa domowego
- wyjaśnia działanie urządzeń wykorzystywanych np. w gospodarstwie domowym i w szkole

VIII. Edukacja muzyczna

6. Słuchanie muzyki

Uczeń:

- rozwija aktywność słuchową, np. rozpoznając dźwięki z otoczenia, przyrody
- aktywnie słucha muzyki
- poprawnie rozróżnia na podstawie słuchanego utworu muzykę, np.: smutną / wesołą, energiczną / spokojną, marszową / usypiającą
- odróżnia głosy ludzkie: sopran, bas; odróżnia
- rozróżnia dźwięki melodii (ciche – głośne, wysokie – niskie)
- rozróżnia tempo melodii (szybkie – wolne)
- reaguje na sygnały muzyczne w różnych sytuacjach zadaniowych
- rozpoznaje i nazywa wybrane instrumenty muzyczne (perkusyjne: trójkąt, bębenek, klawesy, tamburyn, werbel; klawiszowe: fortepian, pianino, keyboard; smyczkowe: skrzypce, altówka, wiolonczela, kontrabas; dęte)
- zapoznaje się z utworami Fryderyka Chopina i postacią kompozytora
- rozróżnia muzykę wykonywaną przez solistę, chór lub orkiestrę
- słucha w skupieniu krótkich utworów muzycznych
- słucha muzyki w połączeniu z aktywnością ruchową, gestami dźwiękotwórczymi

7. Ekspresja muzyczna. Śpiew

Uczeń:

- chętnie śpiewa solo i w grupie poznane piosenki
- dobiera do rysunku dźwięki wydobywane głosem
- śpiewa wybrane piosenki ludowe, patriotyczne
- śpiewa piosenki podczas zabawy, nauki, uroczystości szkolnych, świąt, w tym świąt narodowych
- rozpoznaje i śpiewa hymn Polski
- podczas śpiewania dba o prawidłową postawę, artykulację i oddech; zachowuje naturalną skalę głosu

8. Improwizacja ruchowa, rytmika i taniec**Uczeń:**

- wykonuje układy ruchowe do utworów
- uczestniczy w zabawach ruchowych do muzyki
- tworzy improwizacje ruchowe inspirowane wyliczankami, rymowankami i rytmizowanymi tekstami
- tańczy według układów ruchowych charakterystycznych dla wybranych tańców

9. Gra na instrumentach muzycznych**Uczeń:**

- odtwarza i tworzy rytmy
- akompaniuje do utworu na instrumentach perkusyjnych lub stosuje gesty dźwiękonaśladowcze
- próbuje zagrać na dzwonkach krótką melodię zapisaną na pięciolinii
- wykonuje instrumenty i wykorzystuje je podczas zabaw i zadań edukacyjnych
- eksperymentuje i poszukuje dźwięków

10. Znajomość form zapisu dźwięku**Uczeń:**

- rozróżnia gestem dźwięki i zna budowę piosenki
- w zabawie z instrumentami perkusyjnymi zapisuje dźwięki np. poprzez układ piktogramów; szyfruje, koduje, wykorzystuje utworzony zapis w zabawie
- wie, do czego służy zapis nutowy
- zna nazwy znaków służących do zapisu nutowego (pięciolinia, nuty, klucz wiolinowy, kreska taktowa)
- wie, jakie urządzenia służą do odtwarzania dźwięku (dawniej i dziś)